

udateret

AFSENDER

Joakim Skovgaard

MODTAGER

Artes

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Arkivplacering:

Mappe 101 nr. 2

DOKUMENTINDHOLD

Artikel.Afventer transskription.

TRANSSKRIFTION

Afventer transskription.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Hand af den lat

1

Når man i bygningskunsten af helhelser om: første behandlere
Aarhus, Viborg, Lund, Pommers Bymuse

Koen U. Wanscher, da jeg i 1874 rejste til R. Pommers Viborg om midt foråret og så på det store loft i Viborg domkirke, da var det stemme og rum og de domkirker, som tog sig om og om sig med hvide f. c. hvide mure.

Første gang, jeg opholdt mig i Aarhus, var netop det år, da man talte om at sætte højt spir på domkirskens torn, istedenfor den lyrelen det var. Det havde vel været højt spir tidligere, og i hvert fald mente man, at højt spir hørte til støben. Det er vel så, og jeg glædede mig borte til det høje spir, jo højere, jo bedre. Men jeg tænkte om jeg straks søgte om det, da jeg fik det forrige spir at se, tænkte jeg ikke, men i all fald efterhånden, opdagede jeg til min sorg, at det høje spir tog magten fra tornet, som før havde virket så veldigt. Nu søgte blot det højere og af denne mistede tornet

Her til slægt sin storhed // Der er vistnok mange kirketårne med høje spir, hvor spindts højde det er i sig selv. Netop virker dybt, står i rette forhold til det hele, og har også exemplarisk porttårnet

Frederiksborg på Frederiksborg slot, med det ganske dybt spir af helt anden art, det er rigt og trofaste i hele tårnet, fordi dette ikke gør forring på at var det væsentligste, det er veldigt svært og lavt, og bærer dens spind på den skønneste måde. med sin veldige kraft uden at gøre

Spinnen på Roskilde domkirke er så lilla, så de tager ikke magten fra tårnene, men de forekom mig rigtig nok tynde, da jeg kom fra Italien og så på dem med nye øjne. (Denne kom jeg til Viborg, og en aften så jeg

Viborg domkirken tegne sig mørk mod aftenhimmelen. Der hvor tårnets mürmasse gennembrødes af siglepænterne, var vinkningen let, men omst under hatten, hvor mürren var hel, viste den sig over. En af mine hjælpere ytrede, at tårnene var for tunge i hovederne, der kunde være tilføjet, og for lilla i benene; for der hvor tårnene stilles sig fra kirke massen, og skal stå på egne ben, der gjorde gennembrøddingerne dem svage. Og det er dog meningen med tårne, at de skal stå godt.

Men denne lettenhed ved Viborgtårnene er oprindelig? Hvor jeg har studeret tårne, har jeg nemlig læst mærke til afslutningen for oven, hvor man minde det sted, hvor det forlader kirke massen. I Lund synes det, som det oprindelig har været afbringer med sigler mellem 2 etager over hinanden, som i Viborg, men tårne er meget svare end der, og der er en indre fuld mürske, som

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 101 Nr. 2

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

høst ombud of

De forstår godt arkitektens lyst til at se det oprindelige, stilen i sin enhed,
men man kan ^{nappe} ~~kan~~ næ til at give ^{mere ind} (en tør efterligning. Kunstneren
er en engang indstillet på sin egen tid, og i den må han arbejde efter sit
hjerter indskydelse. Tidligere tider ^{skendte de} ~~var~~ ret hensynløse mod de
gamle bygninger, der måtte repareres eller ombygges, de fornyede dem i
deres egen tids stil. Men i de tider var der ikke så mange skilte at følge
imellem, til gengæld ^{sparede} ~~for~~ den ene hængende stil sig roligere ud af det
tidligere, og der var ro og tid til at gennemarbejde den således så den fik en vord.
der kunde stå sammen med ^{hvis til} (en ofte endnu bedre tidens kunst, så de ikke sjældent
blev endnu rigere. Det er i alt fald mit indtryk. Nu om tider er forholdene ^{ganske} ~~ikke~~ ^{andre}

Begyndelse
1. Om at restaurere gammel arkitektur.

Man har så længe det varet inde arkitekterne fik sig for det
forbødte i at rekonstruere gamle tiders bygninger. Da de fik sig for
Vædmannens stovværk m. l. g. m. k. den
være middelalder arkitektur, mente de, at kunne gengive os den
i helene skikkelse, ved at fjerne tidernes tilføjelser på de gamle
romanske og gotiske kirker og gårde, og så restaurere dem i ren
oprindelig stil, følgende de resterende mærker så langt de nåde,
og derpå tilføje resten efter grundigt studie af nærliggende byg-
ninger. Kom det mon af, at arkitekterne i så høj grad arbejder på
papiret, og ikke selv har materialerne mellem fingrene? Byggeskypere
og malere har den fordel selv at måtte tage fat i stoffene. Men det
er for lidt ~~gennem~~ at rekonstruere således, det bliver ikke middelalder, den tid her
værd ~~for~~ ^{sig} ~~restaurering~~ turde være det bedste. <sup>vald, følel, med de skat, og med sig
de bygninger og g. m. k. l. k. m.</sup>

Man tænke sig en arkitekt, som vil en gammel renaissance kirke ender
glasmalerier i vinduerne, og i den anledning lader en kunstner gøre
udkast til disse i kirken med nogle dejlige renaissance vinduer han har
set i en udenlandsk kirke. Om resultatet bliver godt vil i første linie
ikke så meget bero på hvor højlige disse gamle forbitte er, eller hvor rigt
de blive kopierede i stil, men på om arkitekten vælger til hjælp den
rette kunstner, den der bedst forstår, hvor at lave gode glasmalerier, selv
om stilen bliver i høj grad kunstnerens egen, eller ritter netop ^{derpå} ~~derpå~~
i stilen er ikke det vigtigste, det er tvært, at værket lever, at man føler at
kunstneren ved hvad glasmaleri er, følel af gaven brønde i sig, haft sans
for arkitektur og maleri i det hele, samt sagt, om han har haft de evner og
den lyst der betinger kunstværket. En sådan kan hjælpe arkitekten, det
er ikke nok, bare at ^{gør} ~~gør~~ i hans ledende. <sup>men der er ikke mange kunstnere der
veder, har de rette betingelser der til.</sup>

Er i kendt det for mit samarbejde med unge kunstnere. Hvor
herligt det er at finde de rette hjælpere, de som udfylder ens egne
mangler, og gør det godt, som man ikke selv magter. Det gælder blot

Med min blot om,
blot om at give hver især de rette opgaver inden for rammen, og at de har øye for
det hos lederen som duer, så en udviseles et frugtbart samarbejde. Og
1833 hvor utvivlsomt er det, at have hjælpere, som i latter begejstring for misters,
blot tjener i hans fodspor og vise ham hans egne svagheder endme
svagere. Men den kontakt kan man jo også drage sig til nytte. At
fordile arbejdet mest for den Thyrmendes dag. De i Viborg komiske, Frøst-
) på tyngst som skulde males om, prøvede jeg en ombytning, og lod Steens male
Christus, medens jeg selv forbragte mig med Djævelen; det skulde jeg
ikke have gjort, første udgave af billedet, hvor han havde malet Frøsten
og jeg Christus, var bedre. Jeg lod ham også fortælle sig med i Brudepar-
ret, på billedet med den store indlyselse, men måtte opgive det, da jeg ikke
kunde sige mig, at bruden sad ud, som in ^{historisk} ~~gammel~~ ^{kalugammel} ~~kone~~. Men
hvor kunde Steens dog stråle ud i de rette opgaver, hans "blodsotige
kvinde, en en perle i værket, ikke at tale om Eva, som føres ind i Paradis.
Hvem er sandelig ingen jevn kvinde, men den bundeste blomstrende
lykkeligste
Moder for hele vor slægt, malet med mesterskab. og hvor var det godt
at have Loftus, så jeg kunde bede ham male om, det jeg ikke havde magtet
at forordettejt. ~~og senere, som perle~~ ^{Nikolai kopi m. og det j.}
~~og senere, som perle~~ ^{rept. ansvord, man gamle, bygning} ~~den skal som~~
de kærskede, man fejede til ^{opvandede og omkomme eller den ligg sig, eller}
og de var de var i afslutningen, så jeg stiller en belysning ^{gennem det af} ~~resultatet~~
blev lidt ^{mere} ~~afsluttet~~, så for eksempel ^{Be} ~~dambrækerne~~ ^{med} ~~af~~ ^{med}
alle tidens hjælpere og om læring, langt bedre og mere levende end de nu
er som rikens mænd, den grinselige still. Dog ang de dambræker med
den tyens smukke som en hvide smilende sine byttinge og se strømt ind

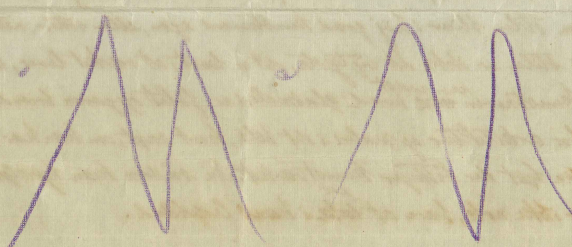
KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

De forstår godt arkitektens lyst til at se det oprindelige, stilen i sin enhed, men man
kan nu omstunder kun nå til give en tør efterlysning, ^{konstruere} ~~konstruere~~ er en engang indstillet på
sin egen tid, og i den må han arbejde efter sit hjertes indskydelse. Tidligere tider var
de ret hensynsløse mod de gamle bygninger, der måtte repareres eller ombygges, de forsvare
i deres egen tids stil. ~~Men nu kan man ofte se, at meget af det oprindelige er gået til~~
~~grunde~~ Men i de tider var der ikke så mange stilarter at foretage indlem, til gengæld blev
den ene herkende stil gennemarbejdet således, at arkitekterne ^{og byggeværkerne} ~~og byggeværkerne~~ ^{stilen} så de kunde
tilbage de tidligere stilarter nye værdier. De kunde det i alt fald ~~noget~~ ^{noget ofte}.

høttl. Kanje

Lund
Viborg
Bjerrnede
Aarhus

Med hensyn til de gamle kunsten er det spudsigt. Derfor følger stilen